

Gemeente van Christus,

Jesaja 49 bestaat uit een aantal gedeelten. Het begint met een gedeelte over de Knecht van de HEERE. Het zogeheten 2^e lied over de Knecht van de HEERE. Het eerste lied vinden we in Jesaja 42, daar stonden we eerder bij stil en sommige fragmenten daaruit komen nu weer terug. Opnieuw denken we bij de Knecht van de HEERE aan een persoon en denken wij aan Jezus Christus. Ik licht een aantal dingen eruit die over de Knecht worden gezegd:

In vs. 2 zegt de Knecht: “Hij heeft Mijn mond gemaakt als een scherp zwaard” Dat doet me denken aan de woorden uit Hebrée-en 4:12 waar de apostel schrijft: “Want het Woord van God is levend en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard, en het dringt door tot op de scheiding van ziel en geest, van gewrichten en merg, en het oordeelt de overleggingen en gedachten van het hart”

Als Christus spreekt dan gaat dat zo diep, dan komt openbaar wat in ons hart leeft. Hij legt dat bloot. Dan wordt duidelijk *waar* ons hart ligt. Dan wordt duidelijk waar we voor kiezen in ons leven, voor ons zelf of voor Hem. Het woord van de Knecht van de HEERE is als een scherp zwaard dat scheiding maakt. Dat aan het licht brengt waar we staan t.o. Christus en Zijn Koninkrijk en waar staan we dan?

Die Knecht is een verbond voor het volk, lezen we in het 8^e vers. Dat betekent Hij gaat het verbond dat het volk niet hield, wel volmaakt houden. En Hij dat doet ten behoeve van het volk.

Een verbond voor het volk, Jezus wilde bewust uit liefde voor Zijn volk, uit liefde voor ons die zo vaak het verbond met God niet houden, die plaats innemen om het voor ons te doen. Dat doet me denken aan het prachtige Gezang 173:1

“Alles wat over ons geschreven is gaat Gij volbrengen deze laatste dagen, alle geboden worden thans voldragen, alle beproeving van de wildernis”

Raakt dat ons, dat Hij wat wij moesten doen, de geboden van God volmaakt houden, ook voor ons gaat doen? Voor de goede orde, dat betekent niet dat wij die geboden niet meer moeten houden, dat is nog steeds noodzakelijk maar we kunnen dat alleen in verbinding met Hem. En als dat lied zingt “alle beproeving van de wildernis” dat kost het Hem ook wat. Denk aan de verzoeking in de woestijn die Hij doorworstelde voor ons.

De Knecht is er op gericht de stammen van Jakob weer op te richten (6) om Jakob tot Hem [God] terug te brengen (5). Het belangrijkste is niet dat het volk dat nu in Babel gevangen zit weer terugkeert naar het eigen land maar het belangrijkste is dat het terugkeert naar hun eigen *God*. Het belangrijkste van Jezus' missie is niet de Romeinen te verjagen maar om mensen terug te brengen tot hun God. Om ons weer tot de Vader te brengen.

Ik noem nog een laatste element over de Knecht van de HEERE. En niet het minste. Het is het diepste. Wat we lezen in vs. 4: “Ik, Ik zei, Voor niets heb ik Mij vermoeid, nutteloos en tevergeefs heb Ik Mijn kracht verbruikt” en wat we lezen in vs 7: “Zo zegt de HEERE, tegen de verachte Ziel, tegen Hem van Wie het volk een afschuw heeft” Pijnlijk hoe hier het lot van de Knecht van de HEERE wordt getekend. Ze moeten Hem niet. In Jes. 53 het 4^e lied van de Knecht zal het in schrillere kleuren worden getekend. Maar hier zien we het ook, de teleurstelling dat ze zijn boodschap afwijzen. Dat doet denken aan de woorden uit Mt 23:37: “Jeruzalem, jeruzalem, hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuiken bijeenbrengt onder haar vleugels; maar u hebt niet gewild”. Teleurstelling maar sterker dus nog, de moeite, de pijn het veracht worden. Hoe dicht komt dat bij ons? Kan het zijn dat wij Hem ook teleurstellen, pijn doen, verachten in de manier waarop met Hem omgaan en wat Hij zegt? Terwijl Hij ons bij de Vader wil brengen? Raakt dit ons dat Hij zo moest lijden om ons? Terwijl Hij uit is op het goede voor ons.

Zo komt dat even indringend binnen vanuit een paar verzen. Die gestalte die zo zijn lot verbindt met het volk, zo solidair wil zijn met ons in onze nood, die gestalte die zo erop uit is om het volk weer op te richten en dan verworpen wordt. Hij die voor ons NB een Redder wil zijn en door ons tot slachtoffer gemaakt. Hoe vreemd kun je het hebben. Hoe vreemd dat Hij dat wilde laten gebeuren. Hoe vreemd dat Zijn liefde zo ver ging. Om even over te mediteren in deze lijdensstijd.

•

Vanuit het spreken over de Knecht komen we op een volgend gedeelte in Jesaja 49. Als we in de vs. 9-13 een belofte lezen voor terugkeer voor de ballingen. En met prachtige beelden die doen denken aan Jesaja 40:11 waar we in Adventstijd bij stil stonden waar we lezen: “Als een herder zal Hij zijn kudde weiden: Hij zal de lammetjes in Zijn armen bijeenbrengen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtjes leiden.”

Er zal overvloed zijn – vs. 9 op alle kale hoogten zullen hun weidegronden zijn – ze zullen niets tekort hebben, er zal hen niets overkomen – vs. 10 hitte en zon zullen hen niet steken – want hun Ontfermer zal hen leiden. De bergen zullen voor hen geen belemmering zijn – vs. 11 Hij zal ze tot een weg maken - en wegen die vervallen zijn maakt Hij begaanbaar.

Prachtige beelden. Het volk mag terugkeren en ze moeten over die bergen en door de woestijn maar het zal te doen zijn. Zo kan het zijn, God maakt de omstandigheden voor jou om te doen. Hij zet die omstandigheden naar Zijn hand. Hij neemt daar de regie over en leidt jou daardoorheen. Hij hun Ontfermer staat er en in vs. 13 “Want de HEERE heeft Zijn volk getroost, Hij zal zich over de ellendigen ontfermen” De tederheid van God valt ons op. Dit is warme taal. God die naar je omziet.

God die jou naar een nieuwe situatie leidt. *Zachtjes* leidt – vs. 10 “Hij zal hen zachtjes leiden naar waterbronnen - Hij doet dat met zorg, met aandacht. Persoonlijk. Hij wil het goede voor het volk, voor jou terwijl ze wel uit Babel kwamen en daar niet voor niets zaten. Maar hier geen woord daar nuover, een nieuw begin. Een herder die niets liever wil dan dat zijn schapen het in alle opzichten goed hebben.

Maar dan in vs. 14 de klacht: “Sion zegt echter: De HEERE heeft mij verlaten, de Heere heeft mij vergeten”. Die klacht kwamen we in andere woorden ook al eerder tegen.

En dat kan dus opnieuw worden uitgesproken. De profeet neemt er de tijd voor daar weer op in te gaan.

Dat je zegt ik voel mij door de HEERE verlaten. Het lijkt wel alsof de HEERE mij vergeten is. Heb jij dat nooit? Je ziet uit naar een teken van Hem. Je ziet uit naar een nieuwe situatie maar nee. Je vraagt of er iets op je weg mag komen, werk of ander werk en er gebeurt niets. Je hebt de HEERE wel eens ervaren in je leven maar de laatste tijd is het stil en het blijft stil. Herkenbaar? Of je worstelt met een situatie maar er komt geen oplossing. Je hebt te maken met ziekte en het wordt niet beter, je hebt te maken met een depressie en je komt er niet uit. En je blijft in het donker zitten.

Mooie woorden van de profeet, maar we zitten hier toch nog maar mooi in Babel. Ik lees in de Bijbel, ik bid maar ik voel niet dat er connectie is met boven. Er verandert niets dat mijn leven een update geeft. Nieuwe zin, nieuw perspectief, nieuwe energie, nieuwe situatie.

Verlaten zijn. Je kunt het ervaren juist ook in deze coronatijd. Je worstelt met eenzaamheid, er is weinig bezoek mogelijk. Of *jij* worstelt met eenzaamheid, alleen op je kamertje met je laptop voor je neus. Verlaten zijn, vergeten zijn kan zelfs als je druk bent met van alles en met iedereen. Maar toch voel je je alleen. Dat is niet fijn.

Je verlaten voelen, vergeten voelen is een moeilijke en pijnlijke zaak. Hoe verschillend wij als mensen ook zijn, iedereen heeft een vorm van verbinding nodig.

En als gaat om verlaten zijn door de HEERE, dat is onbestaanbaar. Daar kun je niet mee leven.

En misschien voel je je wel verlaten en vergeten door mensen en door de HEERE.

“De HEERE heeft mij verlaten, de Heere heeft mij vergeten”. Maar dat kan de HEERE niet onbeantwoord laten. Deze klacht raakt Hem in het hart. Daarvoor zit Zijn liefde voor Zijn volk veel te diep. “Kan een vrouw haar zuigeling vergeten, zich niet ontfermen over het kind van haar schoot?” Dit is het blijkbaar het beeld dat de HEERE op Zijn netvlies heeft als het gaat om de relatie met Zijn volk. Valt het ons op dat de HEERE hier het beeld van een moeder gebruikt. Welk beeld hebben wij van God? Een mannelijk beeld en dat komt natuurlijk ook sterk naar voren in het bijbelboek Jesaja maar hier het beeld van een moeder. Wat doet dat ons?

Een moeder heeft zodra ze in verwachting raakt een intense band met haar kind. Sterker nog dan een vader, dat is biologisch verankerd. Welk gevoel roept dat bij u op God als een moeder? Als je terugdenkt aan vroeger of nog en natuurlijk heeft niet iedereen een even goede moederrelatie maar bij een moeder kun je wegschuilen, daar kun je warmte en liefde en geborgenheid ervaren.

En zelfs al zouden die het vergeten, zegt de HEERE, Ik zal u niet vergeten.

Over een moeder wordt gezegd, die draagt haar kind onder haar hart. Nu de HEERE draagt u onder Zijn of zal ik nu zeggen Haar hart. Vanaf het begin van jouw leven gedragen worden onder het hart van God.

Een van de meest sterkte beelden van affectie in de Bijbel vinden we hier. Voor mij is dit het hoogtepunt van dit hoofdstuk. Hier komt de compassie en de tederheid van de HEERE wel heel sterk naar voren. Vergeet dit beeld niet, het kan onze andere beelden van God aanvullen en dat kan wel eens nodig zijn. Dat je je eraan ophaalt dat God als een Moeder is.

Ook wat staat in het vers daarop is zo mooi. “Zie, Ik heb u in beide handpalmen gegraveerd uw muren zijn steeds voor Mij” Op Zijn handpalmen geschreven, gegraveerd zelfs, dat krijg je niet meer weg. Je naam ligt vast bij God. Het beeld van een geliefde die de naam van zijn geliefde in zijn hand schrijft omdat Hij van Zijn geliefde houdt. Op Zijn handpalmen dat betekent de hele dag als Hij naar Zijn handen kijkt ziet Hij onze naam, denkt Hij aan ons, is hij vervuld van liefdevolle aandacht voor jou.

Voortdurend en altijd heeft Hij ons voor ogen. Dat moet je bedenken als je het niet meer ziet zitten. Zoals Sion daar in Babel. Nee uw muren zijn steeds voor mij. De muren van Jeruzalem. De muren die *herbouwd zullen* worden. Ik ben jou niet vergeten Sion en jouw toekomst niet.

Er zullen weer kinderen zijn in Jeruzalem. Dat wordt benadrukt in de volgende verzen. Zo waar Ik leef spreekt de HEERE (18). Dat is sterker dan een belofte, dat is een eed waarbij God zweert bij Zichzelf. Zo serieus reageert de HEERE op de klacht van het volk. Hij haalt alles uit de kast – zogezegd de meest sterke bewoordingen – om hen te verzekeren dat er toekomst is.

Het volk nu nog in Babel zal het niet kunnen bevatten, vs. 21: “U zult zeggen in uw hart: “Wie heeft deze kinderen voor mij voortgebracht, aangezien ik van kinderen beroofd en eenzaam was, verbannen en verdreven?”

Zo zegt de Heere HEERE, ze zullen komen. Ze worden zelfs teruggebracht door de volken – vs. 22 Ze zullen uw zonen brengen in de armen en uw dochters zullen gedragen worden op de schouder - En u zult weten dat Ik de HEERE ben: zij zullen niet beschaamd worden die Mij verwachten (23).

In de biddagdienst hoorden wij ook zoiets klinken weet u nog uit Joel 2:27: “Dan zult u weten dat Ik te midden van Israël ben, dat Ik, de HEERE uw God ben, en niemand anders, Mijn volk zal voor eeuwig niet beschaamd worden”

Hier hetzelfde. “Zij zullen niet beschaamd worden die Mij verwachten. Dat is steeds het refrein in Jesaja dat hebben we al vaker gezien.” Ons vertrouwen op de HEERE zal niet misplaatst blijken te zijn. Door de omstandigheden heen zal de HEERE een begaanbare weg banen uit Babel en Hij zal weer nageslacht geven in Jeruzalem. De HEERE Zelf zal laten zien door wat Hij Zélf zal dóen dat we terecht op Hem ons vertrouwen stellen.

We kunnen die klacht hebben, ik ben vergeten, je kijkt naar de omstandigheden maar de HEERE zegt dat Hij nieuwe dingen zal doen. En daar mag je op vertrouwen. Het mooie van dit gedeelte is dat de HEERE grond geeft onder ons vertrouwen. Door wat Hij belooft, door wat Hij zweert zelfs. En dat kun je wel eens nodig hebben. Als je dat vertrouwen een beetje kwijt bent geraakt, inderdaad doordat je je vergeten voelt, inderdaad door de omstandigheden dat je niet ziet dat de HEERE naar je omziet.

De HEERE voedt ons vertrouwen. Als Hij zegt, je zult niet beschaamd worden, kijk want Ik heb oog voor je, hart voor je als een moeder, kijk want Ik ga jou eruit helpen.

Maar dan vs. 24 opnieuw een tegenwerping: “Zou een machtig man zijn buit ontnomen kunnen worden, of de gevangenen van een rechtvaardige kunnen ontkomen?” Het kan toch helemaal niet dat we uit Babel komen. Daar is het Babylonische Rijk toch veel te machtig voor.

Herkenbaar misschien zo'n tegenwerping. Je kijkt weer naar de omstandigheden, het kan helemaal niet, het kan helemaal niet beter worden met mij, ik kan daar helemaal niet uit komen uit dat probleem. Dat is onmogelijk.

Opnieuw dus een tegenwerping. En daar is blijkbaar ruimte voor. Dat is ook een troost, er is ruimte in de Bijbel voor onze klachten, voor onze tegenwerpingen. We hoeven niet te snel te denken daar hoeven we niet mee aan te komen bij God. Stel de vragen maar, leg je hart maar open bij God. Nee liever je beklag doen bij God dan helemaal geen contact meer met Hem zoeken wat dat gebeurt ook.

De profeet gaat daar geduldig opnieuw weer op in. “Maar zo zegt de HEERE, ja de gevangenen van een machtig man zullen hem ontnomen worden”. Wat bij de mensen onmogelijk is mogelijk bij God (Mc. 10:27). Er is een weg voorbij ons realisme. Vanwege God.

•

We hebben veel gehoord in deze preek. Allereerst die Knecht van de HEERE waar het hoofdstuk mee begon. Die voor het volk in de bres wil staan. Die het waard is om gehoord te worden. Gezonden door de HEERE voor ons. En daarna die warme beelden van God als een Herder, een Ontfermer, een Moeder. Die het waar gaat maken Wie hij is.

We zien een God die op ons betrokken is. Die Zijn Knecht stuurt. Die ons ziet in onze omstandigheid en ons niet vergeet. Die zijn hart laat spreken en ons verzekert dat wij met Hem goed af zijn. Dat we niet beschaamd worden als we op Hem ons vertrouwen stellen.

Amen.